

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII
Autoritate de stat autonomă

Operator de date cu caracter personal nr. 11375

HOTĂRÂREA nr. 324
din 22.07.2015

Dosar nr: 57/2015

Petiția nr: 510/26.01.2015

Petent: Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră din armele Transmisiuni, Informatică și Război Electronic filiala Gorj, prin președinte, P. C.

Reclamat: Ministerul Apărării Naționale

Obiect: aplicarea Ordinului Ministerului Apărării Naționale nr. M.S 132/2010 și a H.G. nr. S 1019/2010 numai cadrelor militare ce urmau să treacă în rezervă începând cu 01.01.2011

I. Numele, domiciliul și sediul părților

I. 1. Numele și domiciliul petentei

1.1.1. Asociația Cadrelor Militare în Rezervă și în Retrageră din armele Transmisiuni, Informatică și Război Electronic filiala Gorj cu sediul în loc. Tg. Jiu, str. Stanciovici Brănișteanu, nr. 3, jud. Gorj

I. 2. Numele și sediul reclamatului

1.2.1. Ministerul Apărării Naționale cu sediul în loc. București, str. Izvor nr. 110, sector 5

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Petentul consideră discriminatoriu faptul că Ordinul M.Ap.N nr. MS 132/2010 și H.G. nr. S 1019/2010 au fost aplicate numai cadrelor militare care urmau să treacă în rezervă începând cu 01.01.2011. Consideră că prin acest Ordin s-au încălcat prevederile art. 16 al (1) din Constituția României în sensul că toți cetățenii sunt egali în fața legii.

III. Citarea părților

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, s-a îndeplinit procedura de citare.

3.2. Prin adresa nr. 510 din 05.02.2015 părțile au fost citate pentru data de 24.02.2015 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Prin citație i s-a invocat din oficiu excepția de necompetență materială a C.N.C.D., având în vedere faptul că situația sesizată este reglementată de prevederi ale unor norme juridice cu caracter de lege.

3.3. La audierea din 24.02.2015 părțile nu s-au prezentat.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentei

4.1.1. Petenta, prin petiția înregistrată la C.N.C.D. cu **nr. 510/26.01.2015**, arată că Ordinul M.Ap.N nr. MS 132/2010 și H.G. nr. S 1019/2010 au fost aplicate numai cadrelor militare care urmau să treacă în rezervă începând cu 01.01.2011. Consideră că prin acest Ordin s-au încălcat prevederile art. 16 al (1) din Constituția României în sensul că toți cetățenii sunt egali în fața legii.

4.1.2. Până la data soluționării dosarului petenta nu a înaintat punctul de vedere cu privire la excepția invocată din oficiu.

4.2. Susținerile reclamatului

Prin adresa nr. 1371 din 20.02.2015 arată faptul că aspectele sesizate țin de modul de aplicare a legii civile în timp în caz de succesiune a acesteia.

La data intrării în vigoare a Legii nr. 164/2001 privind pensiile militare de stat, respectiv, 10.04.2001, prin dispozițiile art. 9 alin (3) era statuat faptul că locurile de muncă și activitățile cu condiții deosebite și speciale, specifice pentru cadrele militare, se stabilesc prin hotărâre a Guvernului, pe baza propunerilor instituțiilor din domeniul apărării naționale, ordinii publice și siguranței naționale.

În baza prevederilor legale a fost emisă Hotărârea Guvernului nr. 1294/2001 privind stabilitatea locurilor de muncă și activităților cu condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții, specifice pentru cadrele militare în activitate.

Menționează faptul că, cele două acte normative au avut în vedere încadrarea în anumite condiții de muncă doar cadrelor militare în activitate.

Pentru aplicarea Hotărârii Guvernului nr. 1294/2001, la specificul Ministerului Apărării Naționale au fost emise „Normele metodologice privind încadrarea în condiții deosebite, speciale și alte condiții, specifice cadrelor militare în activitate”, aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M, 116/2002,

Ulterior, prin completarea art 9 din. Legea nr. 164/2001 cu un nou. alineat, alineatul (5) realizată prin *Legea nr. 90/2007* și modificat prin *Legea nr.14/2008 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.77/2007 pentru modificarea și completarea Legii nr. 164/2001 privind pensiile militare de stat, precum și pentru modificarea Legii nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare* s-a prevăzut faptul că beneficiază de încadrarea în condiții deosebite, condiții speciale și alte condiții și cadrele militare trecute în rezervă/retragere până la data intrării în vigoare a Legii nr. 164/2001.

Această modificare legislativă a reprezentat punerea în practică a uneia din excepțiile de la principiul *neretroactivității legii civile noi*, respectiv *retroactivitatea legii civile noi*. Această excepție presupune existența posibilității aplicării legii civile noi și la situații juridice apărute anterior adoptării ei.

În planul evoluției legislației în acest domeniu, în luna octombrie 2010 s-a emis *Hotărârea Guvernului nr. S-I 019/2010 pentru modificarea anexei nr. 1 și 3 din Hotărârea Guvernului nr, 1294/2001*, cu aplicabilitate începând cu data de 05.01.2011, iar în baza acesteia a fost emis *Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.S. 132/2010* prin care a fost modificată și înlocuită anexa nr. 1 la *Normele aprobate prin Ordinul ministrului apărării naționale nr. M. 116/2002*.

Unul dintre principiile care guvernează aplicarea legii în timp este cel al neretroactivității legii civile noi, principiu consacrat expres la art. 15 alin. (2) din *Constituția României*, republicată, unde este statuat că „Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile”.

De asemenea, acest principiu este materializat și în cuprinsul art. 6 alin. (1) teza a II-a și alin. (5) din *Legea nr. 287/2009 - Codul civil*, republicată, care stipulează că legea civilă „nu are putere retroactivă”, iar „Dispozițiile legii noi se aplică tuturor actelor și faptelor încheiate sau, după caz, produse ori săvârșite după intrarea sa în vigoare, precum și situațiilor juridice născute după intrarea sa în vigoare”. Potrivit acestui principiu, într-o altă formulare, trecutul scapă legii civile noi.

Cu privire la principiul *neretroactivității legii civile*, doctrina în materie recunoaște existența a două excepții de la acesta printre care și cel al *retroactivității legii civile noi*, care presupune existența posibilității aplicării legii civile noi și la situații juridice apărute anterior adoptării ei. Însă, o atare excepție își poate găsi aplicabilitatea numai dacă aceasta este prevăzută expres în cuprinsul actului normativ nou, deoarece excepțiile nu se prezumă, ele fiind de strictă interpretare și aplicare.

Din analiza noilor prevederi care reglementează domeniul pensiilor, respectiv cele ale Legii nr. 263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, rezultă faptul că în cuprinsul acesteia nu a mai fost înserată o dispoziție similară art. 9 alin. (5) din Legea nr. 164/2001, care să reprezinte o consacrare expresă a principiului retroactivității legii ca excepție de la cel al neretroactivității legii civile noi.

Așadar, luând în considerare prevederile legale arătate mai sus și aspecte de natură doctrinară remită că dispozițiile anexei nr. 1 la *Hotărârea Guvernului nr. 1294/2001*, așa cum a fost modificată și completată prin *Hotărârea Guvernului nr. S-1019/2010*, precum și cele ale anexei nr. 1 la „*Normele metodologice privind încadrarea în condiții deosebite, speciale și alte condiții, specifice cadrelor militare în activitate*”, aprobate prin *Ordinul ministrului apărării naționale nr. M, 116/2002*, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum a fost modificată prin *Ordinul ministrului apărării naționale nr. M.S. 132/2010*, nu se aplică și în cazul cadrelor militare trecute în rezervă/retragere, cu sau fără drept de pensie, până la data intrării în vigoare a noilor prevederi, respectiv 05.01.2011.

Prin urmare, *din aplicarea dispozițiilor art. 2, coroborate cu cele ale art. 19 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000* privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de *discriminare, republicată, apreciem că în speță* Consiliul nu are competența materială legală să soluționeze cererea, iar potrivit prevederilor art. 64 alin. (.1) din *Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, aprobată prin Ordinul președintelui Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării nr. 144/2008, arătăm faptul că propunerea formulată de petent are în vedere o inițiativă legislativă, care potrivit art. 74 alin. (1) din Constituția României aceasta „... aparține Guvernului, deputaților, senatorilor sau unui număr de cel puțin 100.000 de cetățeni cu drept de vot”.*

Pentru motivele arătate mai sus, solicită respingerea pe cale de excepție a petiției Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și în Retragere din Armele Transmisiuni, Informatică și Război Electronic Filiala Gorj, întrucât aspecte prezentate în cuprinsul acesteia nu pot intra sub incidența Ordonanței Guvernului nr. 137/2000.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. **În fapt**, Colegiul director reține că petentul sesizează faptul că Ordinul M.Ap.N nr. MS 132/2010 și H.G. nr. S 1019/2010 au fost aplicate numai cadrelor militare care urmau să treacă în rezervă începând cu 01.01.2011. Consideră că prin acest Ordin s-au încălcat prevederile art. 16 al (1) din Constituția României în sensul că toți cetățenii sunt egali în fața legii.

5.2. **În drept**, referitor la excepția invocată din oficiu, Colegiul director se raportează la prevederile Ordonanței de Guvern nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, acestea constituie cadrul general al reglementării discriminării în legislația românească, sub aspectul materiei și al răspunderii juridice, aflându-ne în domeniul regimului juridic contravențional, respectiv al răspunderii contravenționale. Deducem astfel că, C.N.C.D., organ administrativ-jurisdicțional, cu competență limitată în a constata stările de discriminare prin emiterea unei hotărâri și, eventual, stabilirea unei sancțiuni contravenționale, **nu are competența materială de a se pronunța asupra faptelor care depășesc cadrul stabilit de legislația contravențională, în general, și O.G. 137/2000, republicată, în special.**

În acest sens, Colegiul director arată că C.N.C.D. nu analizează modul de stabilire sui generis a unor drepturi în favoarea unor persoane sau categorii de persoane ori categorii profesionale în mod diferit față de alte persoane ori categorii precum și nereglementarea de legiuitor a unor aspecte care țin de statutul unor persoane sau categorii de persoane. Din acest punct de vedere, examinarea soluțiilor legislative alese de către legiuitor și conformitatea acestora cu principiul egalității statuat în Constituția României, revine Curții Constituționale.

5.3. Având în vedere prevederile legale invocate de petentă ca fiind discriminatorii, respectiv Ordinul M.Ap.N nr. MS 132/2010 și H.G. nr. S 1019/2010, Colegiul director apreciază că nu se poate pronunța pe texte de lege, aspect susținut și de Decizia Curții Constituționale nr. 997 din 7 octombrie 2008 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 20 din Ordonanța Guvernului nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare prin care Curtea Constituțională:

«Admite excepția de neconstituționalitate ridicată de Ministerul Justiției în Dosarul nr. 7604/99/2007 al Curții de Apel Iași – Secția contencios administrativ și fiscal și constată că dispozițiile art. 20 alin. (3) din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare sunt neconstituționale, în măsura în care sunt interpretate în sensul că acordă Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării competența ca, în cadrul activității sale jurisdicționale, să anuleze ori să refuze aplicarea unor acte normative cu putere de lege, considerând că sunt discriminatorii, și să le înlocuiască cu norme create pe cale judiciară sau cu prevederi cuprinse în alte acte normative.» Curtea Constituțională este instituția care poate aprecia conținutul unor texte de lege ca fiind sau nu discriminatoriu. În speța de față, Curtea Constituțională are atributul de verificare a Ordinului Ministerului Apărării Naționale nr. MS 132/2010 și H.G. nr. S 1019/2010 prin care s-a avut în vedere încadrarea în anumite condiții de muncă doar a cadrelor militare în activitate.

5.4. Având în vedere considerentele expuse, în măsura în care s-ar admite că pe calea controlului jurisdicțional prevăzut de O.G. nr. 137/2000, republicată, C.N.C.D. poate să constate existența unor situații discriminatorii ce își au izvorul direct în conținutul unui text de lege, s-ar pune în discuție legitimitatea C.N.C.D. de a înlătura consecințele faptelor

discriminatorii, prin hotărâri, ce pot duce, în ultimă instanță, la încetarea aplicabilității unor dispoziții de lege, și chiar aplicarea prin analogie a unor alte texte de lege, încălcându-se în mod flagrant principiul separației puterilor în stat, prin interferarea în atribuțiile legislativului dar și ale Curții Constituționale, care îndeplinește rolul de legislator negativ atunci când constată lipsa de conformitate dintre prevederile unei legi sau ordonanțe și dispozițiile constituționale, inclusiv cele ale art. 16 care se referă la egalitatea în drepturi a cetățenilor. În acest sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională, prin decizia nr. 997 din 07.10.2008, relativ la dispozițiile O.G. nr. 137/2000, republicată, amintită anterior.

5.5. Astfel, raportându-ne la obiectul plângerii și la dispozițiile legale incidente, Colegiul director constată că plângerea nu este de competența Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării, conform atribuțiilor stabilite de O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată.

5.6. Având în vedere importanța acestei compensații tranzitorii, întrucât vizează înregistrarea unui număr semnificativ de plângeri în acest sens, Colegiul director consideră necesar **emiterea unui punct de vedere** de specialitate cu privire la situația expusă, în conformitate cu art. 18 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

5.7. Având în vedere aceste aspecte, totodată menținându-și punctul de vedere exprimat, Colegiul director admite excepția de necompetență materială a C.N.C.D. invocată din oficiu, potrivit art. 28-32 din **Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor**.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, cu modificările ulterioare, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. admiterea excepției necompetenței materiale a C.N.C.D. în raport cu obiectul petiției astfel cum este formulat potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare;
2. o copie a prezentei hotărâri se va comunica petentului.

VI. Modalitatea de plată a amenzii: —

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ**.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

BERTZI THEODORA – membru

DINCĂ ILIE – membru

HALLER ISTVAN – membru

JURA CRISTIAN – membru

MANOLE PETRE FLORIN – membru

POPA CLAUDIA SORINA – membru

Data redactării: 28.08.2015

Redactat și motivat de P.C.S. și V.F.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

PUNCT DE VEDERE

Prin discriminare, în general, se înțelege o diferențiere bazată pe un criteriu care atinge un drept. În acest sens formulează **Ordonanța de Guvern nr. 137/2000 privind combaterea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată (în continuare **O.G. nr. 137/2000**) la art. 2 alin. 1: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă”. Curtea a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: **Fredin împotriva Suediei**, 18 februarie 1991; **Hoffman împotriva Austriei**, 23 iunie 1993, **Spadea și Scalabrino împotriva Italiei**, 28 septembrie 1995, **Stubbings și alții împotriva Regatului Unit**, 22 octombrie 1996).

Colegiul director constată că nu exista situații comparabile între aplicarea legii în timp. Astfel prevederile legii puse în discuție nu reprezintă discriminare.

**Membru Colegiu director,
Popa Claudia Sorina**

Verificat SCSRP